

Jeruš

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

ČERVEN 1987

Ročník XXIX.

PŘIPOMÍNÁME SI ...

Upozornění na některá kulturní výročí a zajímavosti z Hranicka

26. 5. — 14. 6. 1937 — stávkovalo po dobu tří týdnů 1.300 dělníků v Hranicích na stavbě druhé koleje na trati z Hranic do Valašského Meziříčí za zvýšení hladových mezd. Nejrozsáhlejší stávkový boj na Hranicku přinesl zvýšení hodinových mezd, většina stávkujících nebyla však již znovu přijata do práce. — 50. výročí.
20. 6. 1942 — popraven v Brně divizní generál Otokar Zahálka, v letech 1934—39 velitel bývalé vojenské akademie v Hranicích, organizátor odboje proti fašistům v Hranicích a na Gottwaldovsku (narozen 30. 9. 1891 v Těšenově). — 45. výročí.

Ochrana a tvorba životního prostředí

Všestranně chránit krásy a bohatství přírody, soustavně zvelebovat a rozvíjet životní prostředí jako nezbytnou podmínku života, je dnes jednou ze základních povinností všech orgánů, organizací, každého občana.

Proto s postupným rozvojem techniky, průmyslové, stavební a jiné činnosti jsou vytvářeny současně podmínky pro zkvalitňování životních podmínek a zdravého estetického životního prostředí, ve prospěch bohatšího a plnohodnotného života občanů.

I v podmínkách práce městského národního výboru, života občanů a rozvoje města a jeho místních částí se otázky ochrany a tvorby životního prostředí ve všech jeho souvislostech staly trvalým úkolem.

Vyžaduje to jak význam a funkce města, přírodní bohatství v blízkém i vzdálenějším okolí, tak především zdraví a život občanů, stejně jako bezprostřední návaznost na Československé státní lázně Teplice nad Bečvou, kde se léčí s úspěchem nemoci srdeční a cévní a kde pohyb a pobyt lázeňských pacientů na zdravém životním prostředí je významnou součástí léčebného procesu.

Významným nástrojem k postupnému cílevědomému řešení široké a velice aktuální problematiky životního prostředí proto byl a zůstává volební program NF. V tomto dokumentu jsou s ohledem na zájmy a potřeby města a jeho místních částí, v návaznosti na možnosti orgánů a organizací zahrnuty stěžejní otázky ochrany a tvorby životního prostředí na léta osmá pětiletka.

V současném období bylo již přistoupeno k prvnímu dílčímu hodnocení účasti a podílu jednotlivých organizací a podniků na naplňování úkolů ve sféře životního prostředí, s cílem účinněji sjednocovat síly a sdružovat kapacity a prostředky pro úspěšné řešení náležitých otázek životního prostředí, vytýčit cíle v této oblasti do roku 2000 a stanovit časový harmonogram společného postupu a odpovědnosti za jejich postupnou realizaci.

1) Ochrana čistoty ovzduší

Přes značné úsilí orgánů a organizací je ochrana ovzduší v podmínkách města a jeho místních částí nepříznivě ovlivňována pevnými i plynnými exhalacemi, které vznikají při výrobních procesech, do jisté míry také technologií výroby,

druhem a kvalitou paliva, v neposlední míře i stavem zařízení.

Tyto všechny skutečnosti zapříčiňují na správním území města a jeho místních částí zvyšování úletu popílku a to jak pokud se týká prvotního, tak také druhotného znečišťování. Mnohem horší je však situace v znečišťování ovzduší oxidem siřičitým.

Situace v této oblasti dozná většího zlepšení modernizací stávající cemenárny k. p. CVH, výstavbou a uvedením do provozu energobloku v závodě II. k. p. Sigma, plynofikací blokových a domovních kotelen a dalšími opatřeními jak ve výrobních provozech a závodech, tak ve sféře komunikací a dopravy vůbec.

2) Vodní hospodářství

V této stěžejní oblasti životního prostředí je trvalým úkolem zabezpečovat dostatek a kvalitu vody, která je rozhodující pro život. Proto je aktuální soustavná ochrana stávajících podzemních i povrchových zdrojů před jakýmkoliv znečištěním, stejně jako dále zvyšovat kapacitu zdrojů vody na současnou potřebu organizací a občanů.

Důležitá je i pravidelná záchovná údržba a opravy vodních toků protékajících městem a jeho místními částmi, zejména řeky Bečvy.

V této sféře je málo uspokojivá situace v samotném městě, mnohem závažnější problémy se však vyskytují pokud se týká vodního hospodářství vůbec v místních částech města.

Z tohoto pohledu byla přijata a jsou postupně realizovaná opatření, zejména pokud se týká zvýšení kapacity zdrojů vody, dokončení výstavby nového jezu s malou vodní elektrárnou na řece Bečvě i pokud se týká postupného odkanalizování a likvidace odpadních vod, zejména v místních částech města.

3) Likvidace pevného odpadu

Na správním území města je v současném období dislokováno téměř 30 organizací, provozů, závodů a podniků, které svou výrobní, stavební, provozní a jinou činností produkují odpady, které nejsou těmito přijatelným způsobem likvidovány. Stejně značným problémem je likvidace pevného domovního odpadu, neboť stávající skládka i přes rozšíření, kapacitně končí svou funkci, nehledě k tomu, že s ohledem na výsledky hydrogeologického průzkumu tuto již nelze v těchto prostorách dále rozšiřovat.

Na základě této skutečnosti je tedy likvidace jak průmyslového tak domovního odpadu velkým problémem, který je nutno za aktivního přispění a sdružení kapacit a prostředků organizací a podniků bezodkladně řešit.

4) Veřejná zeleň

Z hlediska všech funkcí veřejné zeleně a významu přílazeňského města je tato zařazena jako základní prvek životního prostředí. Celkem je registrováno 84 ha různorodé země, z toho 64 ha je veřejná zeleň. Tato je zahrnuta do veřejně prospěšných služeb a pokud se týká ošetřování a údržby je dotována z rozpočtu městského národního výboru.

Úkolem je interesovat do ošetřování a údržby zeleně za odborného dohledu občanské výbory, školy, organizace NF, závody a podniky. A tam kde tato je působením exhalací, stavební činností i zimním posypem komunikací a chodníků již zdegenerována musí být průběžně obnovována. Je aktuální soustavně využívat každého volného prostranství k žádoucímu ozelenění, aby tak zeleň v daleko větší míře přispívala k odpočinku a příležitostní rekreaci občanů, ke zdravému a estetickému prostředí.

Z toho důvodu je také nutné postupně údržbu, kvalitu a rozsah ošetřování zeleně zařadit z III. do I. stupně intenzivní kategorie. Tím se také sice zvýší náklady na 1 ha v údržbě z 22 na 36 tisíc Kčs v průměru ročně, bude však dosahováno kvalitativně lepších výsledků v posilování funkcí městské zeleně.

Mnoho problémů je také ve stavu komunikací, jejich údržbě, opravy i čištění zatím neodpovídají současným požadavkům, stejně jako prevence a ochrana před hlukem, který je s ohledem na trvalý rozvoj silničního provozu rozšířenou škodlivinou v podmínkách života města a jeho místních částí. Proto je úkolem rozhodněji řešit údržbu, opravy a čištění komunikací, důsledněji realizovat protihluková opatření, zejména v hustější bytové zástavbě. Specifickým problémem je neuspokojivý stav objektů škol, občanské vybavenosti, bytového a domovního fondu. I v této sféře je cílem sjednocovat síly, kapacity a prostředky na zastavení růstu zanedbanosti v opravách těchto objektů a vytvářet tak podmínky pro postupný přechod k prevenci a tím k pravidelné zachovné údržbě, která je nejen efektivnější, ale z hlediska životního prostředí velice aktuální.

Mimo všech opatření zaměřených na odstraňování příčin, které ve svých důsledcích nepříznivě ovlivňují životní podmínky, má nezastupitelnou funkci politicko výchovná a osvětová činnost, naplňování zájmů a přirozených aktivit občanů a mládeže zaměřených v rámci jejich volného času a společenského života vůbec na zkvalitňování životního prostředí.

Z těchto všech pohledů a potřeb bylo přistoupeno k hodnocení současného stavu a podílu jednotlivých organizací a podniků na řešení široké problematiky a zejména stanovení společného postupu a odpovědnosti za lepší a zdravější podmínky života občanů.

A. L.

Kapitolky z topografie města Hranic

PhDr. Bohumír Indra

DŮM HOFFMANOVSKÝ ČP. 6 NA NÁMĚSTÍ VEDLE LÉKÁRNY, nyní prodejna Supraphonu

Jednopatrový řadový městský dům čp. 6 na západní straně Gottwaldova náměstí, s 2 průčelními okny, je zvýšen zděným půdním patrem s atikou na rybní dvouposchodový dům. Půdní patro, prolomené dvěma okénky, je pod horní římsou zdobeno obloučkovým vlysem, atiková zeď je členěna pásem čtvercových vpadlých polí. Průčelní zeď domu má po obou stranách otvory pro svod dešťové vody ze střechy do plechových jímačů a rýn, zapuštěných do země. Bývalé domovní podloubí bylo v druhé polovině 19. století zazděno a upraveno na prodejnu s přímým vchodem z náměstí a samostatným vchodem do obytných místností domu.

Historii domu a jeho stavební vývoj můžeme sledovat podle dochovaných purkrechtních knih městských od druhé poloviny 16. století, je však mnohem starší. Staré purkrechtní knihy městské (tzv. První a Druhé knihy) se zápisy kupů a prodeje jednotlivých městských domů od poloviny 15. do druhé poloviny 16. století, se bohužel nedochovaly. Byly zničeny z nedbalosti správou města po zrušení poddanství v druhé polovině 19. století jako nepotřebné. Tzv. Třetí knihy purkrechtní se zápisy od konce 16. století s ojedinělými zápisy až do počátku 19. století musely být odevzdány nově zřízenému okresnímu soudu v Hranicích pro založení nových pozemkových knih města a zůstaly tam již uloženy až do převzetí všech starších pozemkových knih v padesátých letech 20. století do státní archivní péče.

Nejstarším držitelem domu čp. 6, bývalého velkoměšťanského právovárečného

domu, jehož cena byla pro úzkou domovní parcelu už od 15. století vždy značně nižší proti jiným velkým rybníkovým šenkovním domům, byl **řeznický mistr Jan Benešek**, který měl dům již v 80tých letech 16. století při založení nových tzv. Třetích purkrechtních knih městských zcela zaplacený. Nepochybně jej držel již od šedesátých let 16. století, kdy je doložen ve městě. Po jeho smrti koupila r. 1611 dům s jatkou a zahrádkou na Farářství jeho vdova **Lída Benešková** za 750 zl. Byla to druhá žena Benešková a zřejmě se chtěla znovu provdat a proto dům koupila, k novému sňatku však nedošlo. Syn Beneškův Martin prodal r. 1614 dům bez příslušenství za 900 zl. **vlašskému zednickému mistru Lukáši Ekerovi Vlachu**. Soudím, že **Eker přestavěl dům v renesančním slohu již dříve za jeho držby Lídou Beneškovou, čímž se jeho cena bez dřívějšího příslušenství zvýšila.**

Lukáš Eker zedník byl členem velmi početné družiny vlašských zedníků a kameníků, kteří od poloviny 16. století až do prvních let třicetileté války byli stavebně činní v Hranicích a okolních městech. Mistr Lukáš Eker Vlach pobýval už r. 1601 v Potštátě, kde přestavoval patrně zámek. V r. 1613 byl již usedlý v Hranicích, kdy svědčil při svatební smlouvě vdovy po zedníku Benediktu Vlachovi, s nímž byl patrně zpřízněn. V r. 1615 připojil ke svému zakoupenému domu zahradu za mosty, koupenou od rytíře Viktorina staršího Žernovského z Žernovic, který mu ji odvedl od svého domu (čp. 4). V městských knihách jsou doloženy četné stavební práce, které Vlach provedl pro město se svými tovaryši. Např. r. 1614 obmítali zeď u Horní brány městské a okolo zámku, v r. 1615 placeno mu od stavebních úprav ve farním kostele pro postavení nových varhan a za práce při novém hřbitově na předměstí. R. 1618 opět za stavební práce na kostelní věži, „když se makovice na kostele snímaly a znovu stavěly“ ap. Eker zůstal v Hranicích i v prvních letech třicetileté války. Svůj dům na náměstí však postoupil r. 1620 za značnou částku hotově složených peněz **židu Josefovi**, který v něm pak po 2 roky bydlel a obchodoval. **Židé nesměli v té době kupovati městské domy a bydlet v Hranicích.** Tuto zásadu však porušili už v druhém desetiletí 17. století hranické vrchnosti Karel Berger z Bergu a Václav Mol z Modřelic. Berger a také **Mol koupili několik měšťanských domů, složili však jen tzv. závavek a postoupili pak domy přes protesty města za vysoké částky peněz hotově přijaté židům k obývání a obchodování ve městě.** Mistr Lukáš Eker musel však r. 1623 na příkaz nové vrchnosti kardinála Dietrichštejna vypovědět žida Josefa ze svého domu a zaplatit městu všechny domovní splátky, peněžité sbírky na vojáky, jež museli platit všichni držitelé domů, žid však nic neplatil. V témže roce 1623 Vlach ten dům hned prodal **panskému obilnímu písaři Janu Těmnickému z Těmnic** jak se sám podepisoval, za 900 zl. Eker měl ve městě jiný dům a r. 1624 se tu oženil s Annou, dcerou měšťana Matěje Jelce. Pracoval dále ve městě jako stavitel. V r. 1624 stavěl na příkaz **jesuity pátera Jana Skutellana z Olomouce, který řídil rekatolizaci luterských a bratrských měšťanů na katolickou víru, boční kapli při farním kostele pro zavedení katolických bohoslužeb.** V r. 1625 dal přípověď na statek mistra Lukáše Ekra, zedníka v Hranicích, Valentin Vlach z Podštátu o 15 zlatých „za dílo, kteréž mu Lukáš Vlach zůstal“, tj. nezaplatil, patrně to byl jeho bývalý tovaryš. V pozdějších letech mistr Lukáš z města odešel.

Nový držitel šenkovního domu na náměstí Jan Těmnický, byl usedlý v Hranicích již r. 1610 jako **Jan Plichta, písař hranické vrchnosti** Karla Bergera z Bergu. Po prodeji hranického panství Václavu Molovi byl služebníkem šlechtičny, horlivé luteránky, Anny Czedralové z Hofu, již vdova Bergerova Kateřina Onšička z Bělčovic odkázala svůj panský dům v Olomouci. Paní Anna pobývala jako nevěsta Václava Mola častokrát na hranickém zámku. V r. 1617 se její služebník Jan Těmnický z Těmnic, jak se již Plichta podepisoval oženil v Hranicích s Annou, pozůstalou dcerou po Janu mlynáři ze vsi Oustí, rovněž služebnicí paní Anny Czedralarky. Po konfiskaci hranického panství Molovi a jeho darování císařem olomouckému biskupu Dietrichštejnovi zůstal Těmnický jako obilní písař ve službách

nové vrchnosti a přestoupil jako jiní panští úředníci a měšťané na katolickou víru. Když však přitáhly r. 1626 k Hranicím dánská vojska s Mansfeldem a oddílem hranických emigrantů, město jim otevřelo brány. Zdálo se, že je konec císařova panství, neboť dánská luterská vojska obsadila Slezsko a celou severní Moravu až po Hranice. Do města se opět vrátili luterští a bratrští kněží, a Těmnický byl mezi prvními měšťany, kteří se odřekli katolické víry. Vyzýval i ostatní měšťany, aby opět přijali luterskou víru. Po opětném dobytí města císařskou armádou r. 1627 byl Těmnický uvězněn a obviněn vyšetřovací komisí, že se nejvíce přičinil o to, že se měšťané zřekli katolické víry a dané přísahy. Byl proto odsouzen do želez na tak dlouho, dokud nebude za něho složena pokuta 100 dukátů, a z panských služeb byl propuštěn. Po propuštění z vězení prodal Těmnický r. 1629 dům na náměstí za 900 zl. měšťanu Janu Provazníkovi jinak Masopustovi, oženil se později ještě dvakrát, získal dvůr na předměstí, měl dům ve městě, a podle daňového seznamu držitelů městských domů z r. 1644 živil se „obchodem svým městským“. Zemřel r. 1646 ve věku 73 let, v matrice zapsán jako Jan Temnický jinak Plichta. Šlechticem nebyl, ale jako panský úředník se podepisoval „z Těmnic“ až do odsouzení r. 1627. Pocházel zřejmě z Temenice na Šumperku.

Také Václav Provazník jinak Masopust se podle soupisu z r. 1644 živil měšťanskou živností, pole neměl žádné, jen 1 krávu. Ani ostatní měšťané nebyli v těch letech na tom lépe. Po jeho smrti převzala dům vdova Kateřina, prodala jej však již 1649 krejčímu Michalu Lambrechtovi, příslušnému z Blahutovic, za 900 zl. Ten měl dům zapsán jako Michal Blahutovský až do své smrti. Jeho vdova Lída prodala r. 1694 dům na místě zletilých sirotků svému zeti Jakobovi Bořilovi opět za 900 zl., vymínila si však do smrti malý sklípek a pro krávu místočko ve chlévě. Bořil dům zcela zaplatil a r. 1708 jej prodal oceněný na 900 zl. za 400 zlatých hotově mu hned vyplacených perníkáři Zachariáši Hofmanovi. Za velkého požáru města r. 1723, který vyšel z domu kováře Šimona Paly čp. 18, při němž vyhořely všechny domy západní strany náměstí od domu čp. 20 až po knížecí dům čp. 5 (dnešní lékárnu), opatřený tzv. ohňovou zdí, která zabránila dalšímu šíření požáru do ulice Židovské, vyhořel také dům Hoffmanův čp. 6. Po jeho stavební obnově převzal dům r. 1746 od otce Zachariáše jeho syn Jan Hoffman, perníkář, když se zápisem zavázal otce do smrti žít a opatřovat jej světle a topením.

V r. 1776 koupil dům od Anny, ovdovělé Hoffmanky, své pratchyně, i s oprávněním provozování perníkářského řemesla, za 1000 zl. rýnských voskař a svíčkař Anton Riemer, který zřídil v přízemí domu liti a prodej svíček i perníkářský krám s dílnou. Ten prodal dům r. 1813 za 5500 zl. vídeňské měny pekařskému mistru Antonínu Svobodovi, vymínil si však, aby mohl v domě ještě půl roku bydlet a to v horním pokoji, užívat jednu komoru vzadu za dolním sklepem, malou půdu a jednu stáj na dvoře. R. 1829 koupil dům od Svobody za 2360 zl. konvenční měny soukenický mistr Josef Petschner, který jej dal r. 1831 připsat své manželce Františce Petschnerové.

V dalších letech se tu vystřídali v držbě domu měšťan Josef Jakeš, který jej koupil r. 1850 za 3900 zl. konvenční měny, r. 1859 koupili dům manželé Jan a Anna Rudolfovi za 4095 zl. Ale už r. 1866 koupila od nich dům zpět za 5200 zl. Františka Jakešová a bydlela v něm ještě r. 1879.

V osmdesátých letech koupil dům obchodník Julius Gessler s manželkou Kateřinou, na kterou byl dům zapsán. Gessler otevřel v zadržném domovním podloubí obchod střížným zbožím a vedl jej od r. 1891 až do převratu. Po vzniku republiky byl dům po Kateřině Gesslerové zapsán Terezií Gesslerové, manželce obchodníka Maxe Gessler, syna Juliova, jimž patřil až do okupace. Max Gessler koupil po r. 1920 také sousední spojené domy čp. 8—9 bývalé kavárny Kerfellnerovy, přestavěl a upravil je na obchod módním střížným a krátkým zbožím. Po přestavbě se tam s rodinou přestěhoval a dům čp. 6 pronajal praktickému lékaři

Dům čp. 6 na náměstí vedle lékárny. Foto J. Indrová, 1986

MUDr. Arturovi Glückovi, příšlelu ze Strážnice.

Po okupaci Československa v r. 1939 byly všechny domy ve městě, které patřily židovským občanům a židovské náboženské obci, nacisty konfiskovány a zabráný se vším majetkem movitým i nemovitým. Správu bývalých židovských obchodů a domů převzali dosazení nacističtí komisaři. Muži a ženy — židé byli až do deportace v r. 1942 přikázáni na silniční a zemědělské práce. V červnu 1942 byli všichni hraničtí židé i s dětmi deportováni do Terezína, a odtud postupně transportováni do koncentračních vyhlazovacích náborů smrti. Deportováni byli také Max Gessler s manželkou a 2 dcerami i MUDr. Artur Glück s manželkou a dvěma dětmi. Rodiče Gesslerovi a Glückovi zahynuli, dvě dcery Gesslerovy a dcera Glückova koncentrační tábory přežily a vrátily se do Hranic.

Dnes po generální renovaci domu čp. 6 je v nově upraveném domovním přízemí umístěna prodejna Supraphonu, také vchod do obytných místností domu byl nově upraven. **Dům s klasicizující fasádou a renesančními prostory za bývalým domovním podloubím patří k význačným památkovým domům historického jádra města a je architektonickou ozdobou města.**

Prameny a literatura:

Purkrechtní a pozemkové knihy a matriky města Hranic.

Evidence památkových objektů města Hranic, Krajské středisko státní památkové péče v Ostravě.

B. Indra: K renesančnímu stavitelství na severovýchodní Moravě a ve Slezsku, Časopis Slezského muzea (Opava) 1986.

B. Indra: Odboj města Hranic 1620—1627 a jeho potrestání, Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci, 1940.

Aktivita mladých požárníků

V loňském roce byla v Teplicích nad Bečvou znovu obnovena činnost Mladých požárníků.

19 dětí ve věku 8—14 let tu vzorně a svědomitě vede k příkladné činnosti vedoucí E. Kočnarová.

Mladí požárníci si velmi zdatně vedli po celý uplynulý rok ve hře Plamen. Na výbornou zvládli požární a branné prvky — překonávání různých překážek, nácvik útoku, běh na lyžích, ovládání ručních hasičích přístrojů a celou řadu dalších náročných prvků a disciplín. Nemalé znalosti prokázali rovněž ve zdravotní tematice.

Úspěšní byli také v odborné pionýrské činnosti, kde se jim podařilo získat odborky — preventista, velitel, cvičitel, kronikář, strojník a dalších odbornostech.

Dobrých výsledků docílili i v prvních soutěžích, kterých se teplečtí v loňském roce zúčastnili. V soutěži družstev se ze 38 kolektivů umístili na pěkném 7. místě. V soutěži jednotlivců se děvčata umístila na 3., 4., 12. a 18. místě. Chlapci v silné konkurenci 112 chlapců, vybojovali 3., 14., 15. a 18. místo.

Příkladně si počínali mladí požárníci také při veřejně prospěšné činnosti. Nejvíce aktivity projeвили při sběru druhotných surovin, léčivých rostlin, údržbě požárního areálu a při jarních a podzimních směnách NF.

Pochlubit se mohou rovněž bohatou a rozmanitou zábavnou činností. Podnikli hezké výlety a procházky za krásami naší přírody, zúčastnili se pochodu po stopách partyzánských bojů, výletu na krytý bazén do Přerova, uskutečnili návštěvu Požární stanice v Hranicích a k Novému roku si uspořádali besídku. Nezapomněli ani na sportovní vyžití — účastnili se turnajů ve stolním tenise, v šachu apod.

Ve své aktivitě nepolevili ani v zimních měsících a nezaskočilo je rovněž nevládné počasí. V útulné klubovně připravovali dárky pro své maminky k MDŽ, vyřezávali dekorativní předměty ze dřeva, či kreslili a malovali výkresy s požární tematikou na soutěž i pro výzdobu požární zbrojnice.

S úspěšnou činností, kterou mladí požárníci v Teplicích v loňském roce započali, chtějí pokračovat i v letošním roce.

Aktivita Mladých požárníků je velmi dobrým příkladem, jak lze správným způsobem naplňovat volný čas dětí a mládeže.

Program oslav 100 let tělovýchovy v Hranicích v měsíci červnu

9. 6. Fotbal — hřiště u splavu v 17.00 hod., přátelské utkání VTJ Dukla Hranice — Dukla Jihlava, hokejový celek
10. 6. Fotbal — stadión TJ Sigma Hranice v 16.30 hod., přátelské utkání TJ Sigma Hranice — TJ Baník Ostrava, I. liga
12. 6. Kuželky — kuželna od 15.00 hod. Přátelské mezinárodní utkání na 100 bodů sdružených TJ Sigma — TU HSG Drážďany
13. 6. Sokolovna 9.00 hod. Otevření výstavky 100 let tělovýchovy v Hranicích historie — současnost. Výstavka bude přístupna veřejnosti do 18. června denně v době od 9—11.00 a od 16—19.00 hod. Sokolovna v 10.00 hod. Uložení archivních dokumentů do schránky základního kamene sokolovny. 13.00 sraz cvičenců a sportovců hranických TJ u I. ZŠ na třídě 1. máje 13.30 průvod hranických cvičenců a sportovců od I. ZŠ přes náměstí K. Gottwalda k sokolovně 14.00 slavnostní tělovýchovná akademie v sokolovně v programu vystupí cvičenky a cvičenci odboru ZRTV a umělecké gymnastiky z Olomouce
13. 6. Cyklistika — krajské kolo „Hledá se mistr světa“, začátek v 9.00 hod.
14. 6. Kuželky — kuželna TJ Sigma Hranice od 9.00 hod. Přátelské mezinárodní utkání na 200 bodů sdružených organizací TJ Sigma Hranice — TU HSGU Drážďany Fotbal — stadión TJ Sigma Hranice od 8.00 hod. XVII. ročník turnaje starších žáků o štit města Hranic Házená— stadión házená TJ Cementárna Hranice od 10.00 hod. Utkání výběru mladších a starších žáků okresu Přerov — Vsetín Cyklistika — veřejný silniční závod „Okolo Hranic“ začátek v 9.00 hodin, start od sokolovny
19. 6. Sokolovna v 17.00 hodin Slavnostní schůze se zasloužilými pracovníky tělovýchovy na ukončení hlavních dnů oslav 100 let tělovýchovy v Hranicích.
20. 6. Ohňostroj na řece Bečvě pod záštitou Sigmy k. p. od 20.00 hod. Taneční veselice v sokolovně od 22.00 hod. v programu vystoupí taneční soubor Domu kultury VŽKG Ostrava pod vedením Jarky Calábkové.

Pět let od úmrtí Jiřího Brdečky

Již pět let uplynulo od náhlého úmrtí hranického rodáka zasloužilého umělce Jiřího Brdečky. Zemřel v Praze 2. června 1982 ve věku 64 let. Řada přátel a spolupracovníků pod dojmem nenadále bolestné ztráty ocenila v četných článcích a statích jeho bohatou a mnohotvárnou tvůrčí činnost. Byl znám široké i odborné veřejnosti jako pronikavý filmový kritik a vtipný, kultivovaný spisovatel, byl vysoce oceněn jako scénarista animovaných filmů i jejich režisér, jako scénarista a režisér filmů hraných. Bylo vzpomenuo jeho úzké spolupráce s Jiřím Trnkou, s Janem Werichem a z poslední doby zejména s Oldřichem Lipským. Parodické komedie z dílny Lipského a Brdečky (Limonádový Joe, Adéla ještě nevečeřela, Tajemný hrad v Karpatech) potěšily a těší dodnes velké množství mladých i starých diváků svým důmyslným humorem a stylovou čistotou. Filmografie Jiřího Brdečky by obsáhla několik stránek a nelze ji tedy uvádět v této krátké vzpomínce. Zájemci si ji vyhledají v Programu Pražského filmového klubu z října 1982.

Většina autorů hodnotících mnohostrannou Brdečkovu uměleckou činnost kupodivu zapomněla, že to byl rovněž vynikající kreslíř na vysoké profesionální úrovni. Pavel Taussig (Devatero filmových řemesel Jiřího Brdečky, ČFÚ Praha, 1983) sice jeho kreslířské umění připomíná, hovoří však až o letech čtyřicátých, tedy až o době Brdečkova pražského pobytu. Do Prahy však přišel Brdečka jako hotový kreslíř a právě v Hranicích se rozvíjelo jeho kreslířské nadání již od dětských let. A není bez zajímavosti, že Hranice měly nemalý podíl na Brdečkově pozdějším zaměření i v jiném směru: jeho intimní poměr k filmu se rodil bezesporu v dnes již zrušeném hranickém kinu Olympia, jehož byl od svých tří let vášnivým a pilným návštěvníkem. O tom a o hranických kreslířských začátcích bude snad příležitost podrobněji pohovořit koncem roku, kdy vzpomene Brdečkových nedožitých sedmdesátin. S. H.

Životní jubilea občanů našeho města v měsíci červnu 1987

75 LET:

Medvědíček Josef, Hranice, Sklený kopec 747
Pavelková Marie, Hranice, Trávnícká 517
Machal Josef, Hranice, Potštátská 653
Rušar Antonín, Hranice, 1. máje 1723
Bagarová Veronika, Hranice, Sovětské armády 258
Nováková Ludmila, Hranice, Drahotuše, Nádražní 249
Keprda Vilém, Hranice, Velká 39
Vrána Alois, Teplice nad Bečvou 9

80 LET:

Bártíková Božena, Hranice, Revoluční nám. 741
Ježková Ludmila, Hranice, Fierlingerova 1599
Bahner Walter, Hranice, Struhlovska 1489
Karlíček Hubert, Hranice, Drahotuše, Tyršova 371

85 LET:

Müllerová Františka, Hranice, Zdeňka Nejedlého 404
Kuchyňková Aloisie, Hranice, Potštátská 1163
Markusová Františka, Hranice, Drahotuše, Nádražní 270
Petr Ladislav, Hranice, Velká 42

90 A VÍCE LET:

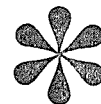
Darebníková Žofie, Hranice, Hromůvka 1522, 90 let
Spáčil Alois, Hranice, Sovětské armády 250, 92 let

Sbor pro občanské záležitosti při radě MěstNV přeje Všem jubilantům pevné zdraví a hodně životní pohody.

Zemřelí občané našeho města v měsíci dubnu 1987

Mičulková Františka, Hranice, Jungmannova 1805, nar. 7. 6. 1901
Student František, Hranice, Husitská 1328, nar. 15. 9. 1914
ing. Michalčák Břetislav, Hranice, 1. máje 1661, nar. 1. 10. 1904
Jakelová Marie, Hranice, Jungmannova 1805, nar. 17. 9. 1914
Andršová Žofie, Hranice, Nerudova 819, nar. 23. 12. 1904
Fraisová Ludmila, Hranice, Přátelství 1302, nar. 14. 7. 1911
Michálek Jaroslav, Hranice, Hálkova 1003, nar. 11. 4. 1924
Křivová Anežka, Hranice, Sovětské armády 446, nar. 4. 10. 1905
Sanetříková Libuše, Hranice, Pod Bílým kamenem 1418, nar. 28. 5. 1910
Cihlář Josef, Hranice, Olšovec čp. 90, nar. 11. 12. 1928
Kloubek Jan, Hranice, Kropáčova 642, nar. 2. 7. 1914
Škrobálek František, Hranice, Vrchlického 930, nar. 13. 3. 1911

Čest a věčná památka všech zemřelých!

Za účasti zástupců závodů, občanských výborů a rodinných příslušníků byly v obřadní síni MěstNV Hranice slavnostně přivítány do svazku obce v měsíci dubnu 1987 tyto děti:

Martin Zatloukal
Roman Pospíšil
Roman Rýpar
Romana Cahlíková
Andrea Polášková
Hana Šafaříková
Lenka Srnková
Marie Siegllová
Miloš Novotný
Daniela Jurčíková
Jiří Jašek
Jakub Zák
Monika Kuličková
Miluše Šustková
Radim Lubojatzký
Marek Běfák
Veronika Klvaňová
Lenka Keprdová
Lukáš Veselý
Josef Výskal

Městský výbor SČSP v Hranicích pořádá

MÍROVOU SLAVNOST

Koná se v neděli dne 14. června 1987 v letním kině, v případě nepříznivého počasí v sokolovně. — Začátek ve 14.00 hodin. — V programu vystoupí Pavel NOVÁK se skupinou PROTO. — Pro návštěvníky je připravena bohatá tombola.

Výzva:

Keramoprojekt Brno PIO, Rybkova, PSČ 657 06

přijme technické dozory profese elektro pro výkon investorské inženýrské činnosti na výstavbě cementárny v Hranicích.

Požadované vzdělání ÚSO, VŠ, mzdové podmínky dle ZEUMS.

Bližší informace podá vedoucí střediska inženýrských činností na telefonu:

Brno 420 69, 747 429.

OPRAVA

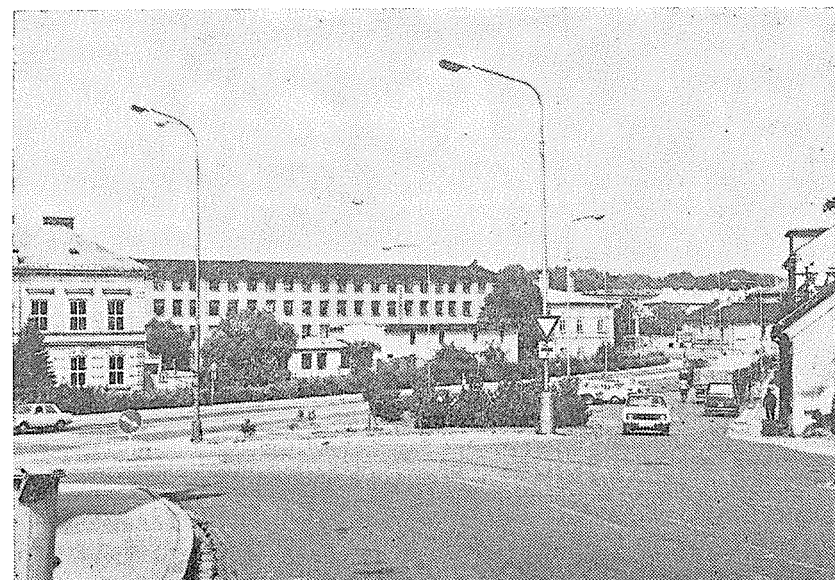
Prosíme čtenáře, kteří si uschovávají články Topografie města Hranic, aby si opravili v březnovém čísle Zpravodaje v článku dr. B. Indry nadpis článku na Dům Gajdušovský a v třetím odstavci větu, která má znít: Také staré kamenné ostění vchodu do domu z podloubí dřevěnými dveřmi (mylně vysázeno okny). Dále na str. 4 ve 20 řádku zdola „ve stavební smlouvě“ je nutno opravit na správné „ve satební smlouvě“, na str. 6 v 5 řádku shora jméno majitelů domu Krampolovi na Krampolvi.

JAK SE MĚNÍ TVÁŘ NAŠEHO MĚSTA

Ulice Čr. armády (Motošín) před rekonstrukcí silnice.

Ulice Čs. armády po rekonstrukci. Foto: Čestmír Novotný.

Programy SK ROH

Pondělí 1. 6. Pondělí 8. 6. sál SK ROH v 18.00 hod.	SPOLEČENSKÉ BESEDY se slavnostním ukončením kursů společenské a předtaneční výchovy. Společenskou zábavu řídí taneční mistři manž. Chvatíkovi, k tanci hraje taneční orchestr BETA za řízení J. Bagára. 1. 6. — společenská beseda pro žáky I. ZŠ 8. 6. — společenská beseda pro žáky III. ZŠ
Úterý 2. 6. výstavní síň SK ROH na tř. 1. máje	V rámci týdne polské kultury POLSKÁ MĚSTA VE FOTOGRAFII vernisaž výstavy fotografií polských autorů. Výstava potrvá do 16. 6.
Pondělí 15. 6. sál SK ROH 19.30 hod.	Koncert populární hudby TRIO JANA SPÁLENÉHO Soubor chce ve svém novém pořadu prezentovat posluchačům blues ne jako staromilskou hudební formu, ale především jako názor, pocit, atmosféru, která vzniká přímo na jevišti.
Čtvrtek 25. 6. sál SK ROH 17 a 20 hod.	Členové uměleckého souboru Divadla na provázku v pořadu PÍSNÍČKY DIVADLA NA PROVÁZKU Písničky z nejúspěšnějších inscenací divadla v podání I. Bittové, M. Donutíla, M. Maděriče, J. Pechy, J. Kaslové a P. Maláče.
Neděle 5. 7. Letní kino 17.00 hod.	Koncert hudební skupiny CITRON Koncert je přeložen z 27. 5. — Vstupenky platí. V případě nepříznivého počasí v sokolovně.
	Změna programu vyhrazena. Předprodej vstupenek v kanceláři SK ROH, telefon: 20 74 !

PROGRAMY KIN

Kino SVĚT

2.—5. 6.	ZÍTRA SE ŽENÍM Překážkový běh za manželským štěstím. Italský film. Mládeži nepřístupno.
6.—8. 6.	PERNÝ DEN Hrají a zpívají Beatles. Film Velké Británie. Mládeži přístupno.
9.—12. 6.	ZKOUŠKA NEVINY Pátrání po vrahovi, který se vyhnul trestu smrti. Film Velké Británie. Mládeži do 12. let nepřístupno.
13.—14. 6.	KDO JE TEN MUŽ Setkání polské a německé rozvědky v předvečer války. Polský film. Mládeži nepřístupno.

15. 6. v 17.00 hod.	STRÝČEK VÁŇA Sovětský film pro členy Klubu přátel sovětského filmu.
16.—19. 6.	UKRADENÉ TAJEMSTVÍ Příběh ženy, která spojila svůj osud s teroristy. Italský film. Mládeži nepřístupno.
20.—22. 6.	ČETNÍK A ČETNICE Četnická stanice, obležená špióny a půvabem žen. Francouzský film. Mládeži přístupno.
23.—26. 6.	ĎÁBEL A SVĚCENÁ VODA Komedie o zázraku na objednávku a napraveném fotbalistovi. Italský film. Mládeži nepřístupno.
27.—29. 6.	PÁSLA KONE NA BETONE Příběh o ženách, kterým chybí vstupenka do nebe. Slovenský film. Mládeži nepřístupno.
30. 6. — 3. 7.	BOSTOŇANKY Míloštné zraní mladé dívky na pozadí emancipačního hnutí. Film Velké Británie. Mládeži nepřístupný. Začátky představení jsou v 18.00 hod. Změna programu vyhrazena.

LETNÍ KINO

2.—5. 6.	LET SFINGY Dobrodružství v africké poušti. Francouzský film. Nevhodný do 12 let.
6.—8. 6.	MANAOS Dobrodružný útěk z kaučukovníkových plantáží. Italský film. Mládeži nepřístupno.
9.—10. 6.	KRAJINA S NÁBYTKEM Komedie potměšilá aneb Za málo slasti zbohatl strastí. Český film. Nevhodný do 12 let.
13.—15. 6.	PEKELNÝ VLAK Vražda, motivovaná rasovými předsudky. Francouzský film. Mládeži nepřístupno.
16.—19. 6.	SPECIALISTÉ Tři miliardy uloupené policií vězněm. Francouzská komedie.
20.—22. 6.	PŘÍKAZ K SMRTI O policajtově, který je na stopě nebezpečnému maniakovi. Italský film. Nepřístupný do 18 let.

23.—26. 6.	NEZKROTNÁ ANGELIKA Krásná markýza andělů mezi piráty. Francouzský film. Nevhodný do 12 let.
27.—29. 6.	OKAMŽIK ZÁBLESKU Série vražd, kterou zapříčinil nález vraku. Americký film. Nevhodný do 12 let.
30. 6. — 3. 7.	ANGELIKA A SULTÁN Krásná markýza andělů v zemi dálného Orientu. Francouzský film. Nevhodný do 12 let.

Na červenec připravujeme: Letní přehlídku festivalových filmů. Začátek představení po setmění, asi ve 21 hod. Za nepříznivého počasí hrajeme program Letního kina v kině Svět ve 21 hod. Změna programu vyhrazena.

Filmy pro děti

každou sobotu v 16.00 hodin

6. 6.	NEŘÍKEJ MI MAJORE Detektivní pátrání po záhadném muži se sedmi holuby.
13. 6.	AŽ NAPRŠÍ A USCHNE Sovětská pohádka o carském synovi a osvobozené carevně.
20. 6.	PLAVČÍK A VRATKO Slovenský film podle pohádky Tři zlaté vlasy děda Vševěda.
27. 6.	KLUK NEBO HOLKA Neobvyklá prázdninová dobrodružství Tomka a Tošky. Polský film.

Filmy pro mládež

každou neděli v 15.30 hodin

7. 6.	LIMONÁDOVÝ JOE Zaručeně poučný film z amerického pohraničí. Český film.
14. 6.	FONTÁNA PRE ZUZANU Slovenský muzikál o lásce, motorkách a velmi krásných vlasech. Nevhodný do 12 let.
21. 6.	NEKONEČNÝ PŘÍBĚH Dramatický boj o záchranu říše fantazie. Pohádka NSR.
28. 6.	CO JE DOMA, TO SE POČÍTÁ Příběh o tom, jak si pro korunu nechat vrtat koleno. Český film.

Představení pro školní družiny

každé úterý a středu ve 13.30 hodin

2.—3. 6.	POSLEDNÍ JEDNOROŽEC Japonská kreslená pohádka o daleké cestě za poznáním.
9.—10. 6.	REK A KVOČNA Návštěva ve světě pohádek a legrace. Polské pásmo.
16.—17. 6.	KOCOUR V BOTÁCH Sovětský film podle známé lidové pohádky.
23.—24. 6.	KŘESADLO Sedmkrát po cestičkách dětské fantazie. České pásmo.

Kino MÍR v Drahotuších

3. 6. 19.30 hod.	KAREL GOTT Český filmový portrét populárního zpěváka, držitele 20 Zlatých slavíků.
5. 6. 19.30 hod. 7. 6. 19.30 hod.	FANNY A ALEXANDER Švédský film — příběh dvou sourozenců, bouřících se proti násilně dogmatické výchově. Dvojprogram.
7. 6. 16.30 hod.	NEROVNÝ ZÁPAS Americký dobrodružný film. Bílý muž v čele indiánského boje o zlatonosné území.
10. 6. 19.30 hod.	DVA NA KONI, JEDEN NA OSLU Český historický muzikál. Krutá romance s hudbou, tancem a zpěvem.
12. 6. 19.30 hod. 14. 6. 16.30 a 19.30 hod.	KONEČNĚ NEDELE Francouzský kriminální film v hlavní roli s Jeanem Louisem Trintignantem.
17. 6. 16.30 a 19.30 hod.	ANGELIKA MARKÝZA ANDĚLŮ Francouzsko-italský historický dobrodružný film.
19. 6. 19.30 hod. 21. 6. 16.30 a 19.30 hod.	PODFUK Česká kriminální komedie s 100 000 korunami v hlavní roli.

24. 6. 19.30 hod.	NEVĚRNĚ TVÁ Americká komedie o slavném dirigentovi v roli neslavného žárlivce.
26. 6.	SUTJESKA Jugoslávský válečný historický film s Richardem Burtonem v hlavní roli. Mládeži nepřístupno.
28. 6. 16.30 a 19.30 hod.	ČERNÝ ŠÍP Dobrodružný film podle historického románu R. L. Stevensona.

Představení pro děti

každou neděli ve 14.30 hodin

7. 6.	AŽ NAPRŠÍ A USCHNE pohádkové pásmo pro děti.
14. 6.	TYGŘÍ STOPOU Sovětský dobrodružný film.
21. 6.	OTEC O přátelství malého chlapce bez otce a dospělého muže.
28. 6.	JAK ZVÍŘÁTKA PŘEZIMOVALA Zajímavé vyprávění o životě zvířat.

Představení pro družiny

každou středu ve 13.30 hodin

3. 6.	TŘETÍ SKOBA PRO KOCOURA Český dobrodružný příběh.
10. 6.	LUCIE POSTRACH ULICE Česká dobrodružná komedie.
17. 6.	SNY V ZOO Maďarský film v české verzi.
24. 6.	KRÁL A PTÁK Francouzská animovaná pohádka.

Představení pro ZŠ

24. 6. 9.00 hod.	KAM DOSKÁČE RANNÍ PTÁČE Komedie o tom, jak si opatřit dvojníka nebo i dva.
24. 6. 10.30 hod.	PAVÍ PRINCEZNA Pohádka o dvou královstvích, velké lásce a proradném rádci.

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic nad Bečvou. — Vydává Sdružený klub ROH v Hranicích. — Tisknou MTZ Olomouc, provoz 12, Leninova 21. — Cena 2,— Kčs. — Povoleno ONV Přerov pod číslem: o 380820686.